

bolj jedrnate in značilne vsebine. Najbolj pa pogrešamo njegove sodbe, oziroma literarne ocene. Seveda si mislim to povsem drugače, nego je storil Glaser po nekod. Tuintam je namreč napisal za vsebino par besed, a to ni nikaka ocena. Kdo se ne bi namuznil, ko čita mesto ocen opazke, kakor n. pr. »Župnikov hlapec, če je pri zdravi pameti, ne bo gojil nad, da bi postal zet okrajnega sodnika« (str. 120.) ali »V tej povesti nastopajo otroci preveč modro« (134) ali »Črtica iz sedanje dobe ni posebno laskava za moški spol« (136) ali »Vsako ponosno in omikano dekle bi slabo sprejelo snubača, katerega bi taka malenkost (koline) privedla do odločilne besede.« i. t. d.

Kersnik je bil mnogo bolje opisan v raznih člankih, ki so izšli po njegovi smrti. — Tavčar ni dovolj ocenjen; razdelitev njegovih povesti, kakor jo navaja Glaser, je neumestna in nepotrebna. Tavčar je v celoti romantik, in naj je pisal, kar je hotel. — Pomena kakega pisatelja v literaturi profesor Glaser ni skoro nikjer poudaril; po njegovi zgodovini soditi, je Koder prav tako imeniten pisatelj kakor Kersnik ali Tavčar. — Skratka: oddelek o naših pripovednikih nima niti približno znakov kake slovstvene zgodovine.

Glaserjeva zgodovina nas je torej povsem razočarala. Sicer še pride drugi del zadnjega zvezka, a že sedaj lahko izrečemo z mirno vestjo svojo sodbo. Hvaležni smo Glaserju za trud, ki ga je imel, in za podatke, ki nam jih je zbral, hvaležni pa mu ne moremo biti za način, kako nam je napisal slovstveno zgodovino.

Na Dunaju v juniju 1899.

Dr. Fr. Vidic.

Jezus Kristus pravi Bog. Pregled najvažnejših dokazov tej temeljni resnici krščanske vere. Spisal dr. Ivan Svetina, katehet in profesor na c. kr. višji gimnaziji v Ljubljani. V Ljubljani 1899. Natisnili J. Blaznikovi nasledniki. Založil pisatelj. Cena 40 kr. — Na priloženem listku izjavlja pisatelj, da je čisti dohodek namenjen v prid notranji opravi za kapelico sv. Alojzija v novem poslopju c. kr. višje gimnazije v Ljubljani. — Na 93 straneh male 8° nam je tu podal g. pisatelj temeljne dokaze, ki se nanašajo na božanstvo Kristovo ter so, kakor je znano, predmet verskemu pouku v šestem razredu gimnazijskem. Priznamo, da smo z veseljem prebirali brošurico, ker nam podaje v mili materinščini to, kar so nam svoj čas vbijali v trde butice v blaženi nemščini, in pri tem smo se živo spominjali muke in truda, ki nam ga je provzročevala dogmatika, predavana v tujem jeziku, da jo je marsikateri izmed nas klel in jo menda še dandanes kolne, kakor nekdanj gorjanci naši Ravnikarjeve molitvenike. Veselo jo pozdravljamo kot dokaz, kako lahko in lepo se bode izvrševal verski pouk na srednjih šolah, kadar nam bode danó, spoznavati svojega Boga in božje skrivnosti v materinščini.

Male pesni. Ljubljeni mladini zložil I. M. Kržišnik. — V Celji 1899. Tiskal in založil D. Hribar.

V tej knjižici je nekdanji sotrudnik »Ljubljanskega Zvona« zbral nekaj svojih otroških, šaljivih ter cerkvenih pesmic, ki dojdejo dobro zlasti sestavljaljem čitank za naše ljudske šole. Večina teh pesmi in pesmic pripada najboljšim, kar jih imamo v tem žanru v naši mladinski literaturi. Naša mladina bo te stvari gotovo rada prebirala, saj so po večini pisane v narodnem duhu. Naivnost, otroški humor, šegavost in celo satira diha iz teh verzov. Kdor se

hočeš prepričati o tem, čitaj pesmi: »Zlobna mačka«, »Velika brada«, »Sv. Miklavžu«, »Deca vozi čez vodico«, »Kuže in zajče«, »Pri zibelki«, »Bahač«, »Lovec in zajčki«, posebno pa »Muha« in »Krojač Griva« . . .

Čitatelj se utegne pač tuintam ob kaki obliki namrdniti (n. pr. k povzdigovanj^u, nam. povzdigovanj^u . . .). Slog in dikcija pričata, da je avtor hodil v šolo k Levstiku; pozoren čitatelj najde dovolj — vmes tudi precej prisiljenih — »levstikizmov«. Znano je, da je pisal Kržišnik svoje dni tudi pesmi, ki bi ne sodile v zbirko za mladino. A.

»Naš dom«. Zbirka povesti, pesmi in narodnega blaga in zanimivosti i. t. d. III. zvezek. I. Vojna leta 2000. Fantastična povest A. Boruma. Iz ruščine prevel Zaplaninec (str. 1—32). — II. Doma in na tujem. Poučna povest za narod. Poljski spisal Felicijan Pintowski. Poslovenil Podravski (str. 35—153). Cena 25 kr., po pošti 5 kr. več. — O prvi povesti povemo kar naravnost, da je prav malo vredna. Da se naši prelagatelji zatekajo k Rusom, je seveda docela odobravati, toda izbirati treba bisere, pa ne smeti. — Druga povest je res, kakor je že v naslovu povedano, zlasti poučna povest, pisana »in usum agricularum«; toda pripovedovanje je živahno, zanimivo, preprosto, dasi semtertja malo preromantično. Jezik pa ni niti v prvi niti v drugi povesti vzoren. In vendar menimo, da bi tako živahno in prostrano književno podjetje, kakor je Hribarjevo v Celju, lahko vzdrževalo veččega korektorja. Potrebno bi to bilo vsekakor; kajti grde jezikovne hibe priskutijo izobraženemu čitatelju še tako zanimivo vsebino, kakor žaltavi ocvirki ogabijo najboljšo jed! Prevoditelj prve povesti nima niti pojma o navadnih jezikovnih konstrukcijah; to kaže vsaka stran njegovega prevoda.

Druga nemška vadnica za slovenske občne ljudske šole. Spisala H. Schreiner, ravnatelj, in dr. J. Bezjak, prof. na c. kr. učiteljskišči v Mariboru. Velja vezana 1 krono 60 vinarjev. Na Dunaju. V cesarsko-kraljevi zalogi šolskih knjig. 1899. Str. 338. — To je torej nadaljevanje »Prve nemške vadnice«, ki sta jo spisala ista pisatelja, in o kateri smo svoj čas obširneje izpregovorili. Le-te »Druge vadnice« prilična obilnost izvira odtod, ker je nje gradivo preračunjeno za dve šolski leti ter zategadelj razpada na dva oddelka, izmed katerih ima vsak svoj slovarček, a vrhutega je dodejan na koncu knjige alfabetski slovarček.

Kako razborito sta uredila pisatelja knjigo, prav po Komenskega vzoru (prim. »Orbis pictus«!) pouk v tujščini družč z nazornim poukom na podlagi »Stenskih slik«, ki jih je izdal Jansky v Taboru, kako sta sestavila prvi del iz osmih, drugi del iz desetih takih slik (»Garten und Feld«, »das Dorf«, »der Garten im Sommer« itd.), in kako vsaka izmed teh slik zopet razpada v tri oddelke, namreč a) nazorni pouk, b) slovnico, c) berila — o vsem tem kakor tudi o metodiškem razpravljanju nazornih slik, slovnice in beril nas poučujeta pisatelja sama v brošurici: »Anleitung zum Gebrauche des Zweiten deutschen Uebungsbuches für slovenische allgemeine Volksschulen«. Preis broschiert 40 h. Wien. Kaiserlich-königlicher Schulbücherverlag. 1899. Str. 27. To knjižico bi morali po našem mnenju šolski nadzorniki in voditelji onim učiteljem, ki bodo po »Vadnici« poučevali, ne le priporočati, ampak jim jo naravnost ištimitati; kajti v rokah neukega ali zlovoljnega učitelja seveda tudi ingeniozno učilo Schreinerjevo-Bezjakovo ne bi imelo zaželjenega uspeha, kakor je ni metode na svetu, ki se po